Lietas arhīva Nr. C-1670-18/29
ECLI:LV:KURT:2018:0418.C69167018.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Ventspilī 2018.gada 18.aprīlī

Kurzemes rajona tiesa šādā sastāvā
tiesnese I.Fišere,
ar sekretāri D.Maraniku,
piedaloties prasītājai /pers. A/
izskatot atklātā tiesas sēdē Ventspilī, Zvana ielā 9, civillietu Nr.C69167018 /pers. A/ (personas kods /personas kods/) prasībā pret /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par piedzīto uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu,

k o n s t a t ē j a

2018.gada 27.februārī Kurzemes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (tekstā - prasītāja) prasības pieteikums pret /pers. B/ (tekstā - atbildētājs) par piedzīto uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, kurā norādīts, ka 2003.gada 14.jūlijā prasītājai dzima meita /pers. C/, kuras dzimšanas reģistros kā vecāki reģistrēti: māte /pers. A/ (pirmslaulības uzvārds /uzvārds/) un tēvs /pers. B/.

Ar 2006.gada 18.janvāra Ventspils tiesas spriedumu tika šķirta laulība starp prasītāju un atbildētāju, vienlaikus izskatot prasītājas prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgās meitas uzturam. Vērtējot pušu mantisko stāvokli un meitas vajadzības, ar tiesas spriedumu /pers. C/ uzturam no atbildētāja tika piedzīti uzturlīdzekļi ik mēnesi EUR 71,14 (LVL 50,00) apmērā.

Pašreiz atbildētājs uzturlīdzekļus meitas uzturam nesniedz. Meitas nodrošināšanai ar līdzekļiem uzturam, prasītāja bija spiesta vērsties Uzturlīdzekļu garantijas fondā, lūdzot veikt uzturlīdzekļu izmaksu no valsts līdzekļiem. Saskaņā ar 2018.gada 09.februāra Lēmumu Nr./numurs/, uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam tiek maksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda līdzekļiem apmērā, kādā noteikts ar Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra spriedumu. Iestāde veikt uzturlīdzekļu izmaksu valstī noteiktajā minimālajā apmērā nav tiesīga līdz brīdim, kad ar tiesas spriedumu no atbildētāja būs piedzīti uzturlīdzekļi ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā apmērā.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punkts nosaka, ka līdz pilngadības (18 gadu vecuma) sasniegšanai katra vecāka pienākums ir sniegt uzturlīdzekļus bērna uzturam ne mazāk kā 30 % no Ministru kabineta noteikumos noteiktās minimālās darba algas. No minētā izriet, ka atbildētāja pienākums ik mēnesi nodrošināt meitu ar uzturlīdzekļiem ne mazāk kā EUR 129,00 apmērā.

Tā kā valstī noteiktā strādājošā minimālā darba alga ir mainīga un līdz meitas pilngadības sasniegšanai var tikt mainīta, prasītāja lūgusi tiesu pieņemt nolēmumu, ka piedzīto uzturlīdzekļu apmērs tiek noteikts ne mazāk 30 % apmērā no Ministru kabineta noteikumos noteiktās minimālās darba algas.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.pantu, 179.panta pirmo daļu un piekto daļu, lūgts piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas uzturam EUR 129,00 apmērā, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteiktajā apmērā, palielinot piedzītos uzturlīdzekļus par EUR 57,86 (129,00 - 71,14) mēnesī.

Ņemot vērā augstāk minēto lūgts tiesu palielināt ar Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra spriedumu civillietā Nr.C40141605 no /pers. B/ piedzīto uzturlīdzekļu apmēru par labu /pers. A/ meitas /pers. C/ uzturam par EUR 57,86 ik mēnesi ar prasības iesniegšanas dienu, piedzenot no /pers. B/ uzturlīdzekļus EUR 129,00 apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā apmērā - 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas; piedzīt tiesāšanās izdevumus un atsaukt civillietā Nr.C40141605 izsniegto izpildu rakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ par labu /pers. A/ (pirms laulības šķiršanas /uzvārds/) EUR 71,14 (LVL 50,00) apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 148.panta noteikumiem 2018.gada 2.martā atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto dzīvesvietas adresi, e-pasta adresi un deklarētās dzīvesvietas adresi (lietas 17.lapa) Civilprocesa likuma 56.^{2} pantā noteiktajā kārtībā ar Vācijas kompetento iestāžu starpniecību nosūtīts prasības pieteikums, kā arī informācija par pušu procesuālajām tiesībām un pienākumiem.

2018.gada 3.aprīlī tiesā saņemts Vācijas kompetentās iestādes apstiprinājums, ka tiesas nosūtītie dokumenti atbildētājam izsniegti 17.03.2018. (lietas 30.lapa). Tiesas noteiktajā termiņā atbildētājs nav iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par celto prasību un nav cēlis iebildumus.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam paziņots par tiesas lietvedībā esošo lietu atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā minētajiem apstākļiem un paskaidroja, ka pēc prasības celšanas tiesā nekas nav mainījies, atbildētājs joprojām labprātīgi uzturlīdzekļus nemaksā. Lūdz prasību apmierināt un noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu palielinājumu izpildāms nekavējoties.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ nav ieradies, par neierašanās iemesliem nav paziņojis, lūgumi atlikt lietas izskatīšanu nav saņemti. Par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots likumā noteiktā kārtībā (lietas 15.-43.lapa). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes.

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad ar Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.C40141605 no atbildētāja /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi par labu /pers. A/ meitas /pers. C/ uzturam un audzināšanai LVL 50,00 jeb EUR 71,14 apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadībai (lietas 8.lapa). Kā arī šķirta laulība starp prasītāju un atbildētāju, kas noslēgta 1999.gada 5.jūnijā Ventspils pilsētas dzimtsarakstu nodaļā (ieraksts Nr.58),

šķirtajai laulātai /pers. A/ atgriežot pirmslaulības uzvārdu - /uzvārds/.

Redzams, ka atbildētājs labprātīgi uzturlīdzekļus meitas uzturam nesniedz. Saskaņā ar 2018.gada 09.februāra Lēmumu Nr./numurs/, uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam no 14.01.2018. tiek maksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda līdzekļiem apmērā, kāds noteikts ar Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra spriedumu, tas ir EUR 71,14 apmērā. Lēmumā norādīts, ka Uzturlīdzekļu garantijas fonds var izmaksāt uzturlīdzekļus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajā apmērā, bet ne vairāk par tiesas nolēmumā noteikto (lietas 6.-7.lapas).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Tiesa ņem vērā, ka ar 2006.gada 18.janvāra spriedumu piespriesto uzturlīdzekļu apmērs nav tādā apmērā, kādu vecākam ir pienākums maksāt saskaņā ar valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" no 2018.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 430 *euro*.

Uz prasības celšanas brīdi nepilngadīgā /pers. C/ sasniegusi 14 gadu vecumu. Līdz ar to minimālo uzturlīdzekļu apmērs, kurš ir jāsniedz katram no vecākiem nepilngadīgās /pers. C/ uzturam no prasības celšanas brīža 2018.gada 27.februāra ir 129 *euro* mēnesī. Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai šādā apmērā uzturlīdzekļi ir sniedzami neatkarīgi no vecāku ienākumiem, mantas stāvokļa un spējām uzturēt bērnu.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka atbildētāja /pers. B/ bērns /pers. C/ dzīvo pie prasītājas un viņa īsteno bērna ikdienas aprūpi, ka atbildētājam kā bērna tēvam ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi.

Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētāja mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Ņemot vērā bērnu intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu.

Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu *euro*.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērnu beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja, ceļot prasību, bija atbrīvota no tiesas izdevumu nomaksas valsts ienākumos, tādējādi tie piedzenami no atbildētāja.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro*, maksājama valsts nodeva - 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70,00 *euro*.

Valsts nodevas apmērs ir nosakāms atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām un sastāda EUR 104,15 (129 EUR – 50 LVL jeb 71,14 EUR = 57,86 EUR x 12 = 694,32 EUR; 694,32 EUR x 15% = 104,15 EUR). Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas paziņojuma nosūtīšanu sastāda EUR 7,08 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. No lietas materiāliem ir redzams, ka prasītājai ir radušies ar juridisko palīdzību saistītie izdevumi EUR 65,00 apmērā (lietas 10.lapa). Tiesa uzskata, ka šie izdevumi no atbildētāja piedzenami pilnā apmērā, jo tie atbilst faktiskajiem un likumā noteiktajiem izdevumu apmēriem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu spriedumā nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un vadoties no Civillikuma 179.panta, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Civilprocesa likuma 189. - 193.pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punkta, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt /pers. A/ (personas kods /personas kods/) prasību pret /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par piedzīto uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Palielināt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru pēc Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra sprieduma un sākot no 2018.gada 27.februāra līdz bērna pilngadībai piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) uzturlīdzekļus par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) meitas /pers. C/ (personas kods /personas kods/) uzturam EUR 129,00 (viens simts divdesmit deviņi *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, ieskaitot /pers. A/ norēķinu kontā AS Swedbank, Nr./konta numurs/.

Pēc Ventspils tiesas 2006.gada 18.janvāra sprieduma izsniegtā izpildu raksta civillietā Nr.C40141606 uzturlīdzekļi piedzenami par laika periodu

līdz 2018.gada 26.februārim.

Piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus EUR 65,00 (sešdesmit pieci *euro*), ieskaitot tos /pers. A/ norēķinu kontā AS Swedbank, Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu **EUR 104,15** (viens simts četri *euro* un 15 centi), kas iemaksājama Valsts kases, reģistrācijas nr. 90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **EUR 7,08** (septiņi *euro* un 08 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas, Valsts kase, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ.Nr.LV90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, mērķis: 21499.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt daļā par tiesas izdevumu piedziņu sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgas izpildes termiņā veikto maksājumu apliecinošs dokuments par tiesas izdevumu nomaksu valsts ienākumos nekavējoties iesniedzams Kurzemes rajona tiesas kancelejā.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese I.Fišere